

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.07.2018, sp. zn. 3 Tdo 725/2018, ECLI:CZ:NS:2018:3.TDO.725.2018.1

Číslo: 27/2019

Právní věta: Skutečnost, že soudce je v postavení poškozeného v dřívější trestní věci obviněného, ve které je obviněný stíhán pro jednání, jímž měl soudce v nyní posuzované věci zcela účelově křivě obvinít ze spáchání trestného činu, nemůže sama o sobě vyvolat podjatost soudce podle § 30 odst. 1 tr. ř. Při posuzování objektivního hlediska poměru soudce k projednávané věci či osobě nelze přehlédnout, že soudce je vyloučen z projednání a rozhodnutí věci, lze-li mít důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti, protože vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.07.2018

Spisová značka: 3 Tdo 725/2018

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Vyloučení soudce

Předpisy: § 30 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné P. F. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2017, sp. zn. 6 To 216/2017, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu ve Frýdku-Místku pod sp. zn. 3 T 277/2013.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 29. 3. 2017, sp. zn. 3 T 277/2013, byla obviněná P. F. uznána vinnou ze spáchání zločinu křivého obvinění podle § 345 odst. 1, odst. 3 písm. c), písm. e) tr. zákoníku. Za to byla podle § 345 odst. 3 tr. zákoníku odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku, § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let.

2. O odvolání obviněné proti předmětnému rozsudku rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v

Ostravě usnesením ze dne 27. 11. 2017, sp. zn. 6 To 216/2017, jímž je podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

II. Dovolání a vyjádření k němu

3. Shora citované rozhodnutí odvolacího soudu napadla obviněná dovoláním, v němž uplatnila dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. b) a g) tr. ř. Obviněná je toho názoru, že bylo rozhodnuto vyloučeným soudcem a soudem místně nepřislušným. Uvedla, že předseda senátu nalézacího soudu je současně přímým poškozeným v jiné její trestní věci, a odkázala na nálezy Ústavního soudu sp. zn. [II. ÚS 105/01](#), sp. zn. [I. ÚS 167/94](#) a sp. zn. [I. ÚS 722/05](#) a na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [8 Tdo 452/2009](#). Místní nepřislušnost soudu dovozuje obviněná ze skutečnosti, že se v rozhodnou dobu zdržovala na Šumavě, a tudíž místo spáchání činu nemohlo být na území bývalého okresu Frýdek-Místek. K důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obviněná uvedla, že odvolací soud se s jejími námitkami vypořádal nedostatečně. Postup nalézacího soudu přitom byl podle jejího názoru v rozporu s § 2 odst. 5 a § 2 odst. 6 tr. ř. Tím bylo zasaženo do jejího práva na náležitou obhajobu a práva na spravedlivý proces. Žádným způsobem soudy neprokázaly existenci údajné pomluvy. Soudy nevzaly v potaz, že podala stížnost na nekonání konkrétní úřední osoby a učinila tak na doporučení práva znalé osoby, která nebyla vůbec v trestním řízení vyslechnuta. Teprve na základě podané stížnosti obdržela kolaudační rozhodnutí. Na její straně nebyl dán úmysl a nebyla vyvrácena její obhajoba, že se jí kdosi naboural do e-mailové schránky. Soudy rovněž odmítly provést další důkazy, prokazující útoky na ni samotnou, jako bylo vymáhání výpalného, nabízení ochrany, hanlivé útoky prostřednictvím sociální sítě a pravidelné volání ze skrytého čísla. Mimo pozornost soudů zůstalo podezření na korupci, jak o tom obviněná vypovídala. Rovněž nebyla dostatečně prokázána subjektivní stránka trestného činu. Obviněná proto navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2017, č. j. 6 To 216/2017-1646, a spolu s tím rovněž rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 29. 3. 2017, č. j. 3 T 277/2013-1431, a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

4. Státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství k dovolání uvedl, že v části odkazující na § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. považuje dovolání za zjevně neopodstatněné, neboť postavení soudce jakožto poškozeného v jiné trestní věci zásadně nepůsobí jeho podjatost ve věci projednávané a samotné křivé obvinění soudce nemůže vyvolat jeho podjatost podle § 30 odst. 1 tr. ř., neboť pak by každý obviněný mohl obvinít kteréhokoliv soudce, a zcela tak znemožnit projednání jeho trestní věci. Námitka, že rozhodoval soud místně nepřislušný, žádnému z dovolacích důvodů nepodléhá, neboť dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. může založit pouze nepřislušnost věcná. K námitkám obviněné vztahujícím se k důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. státní zástupce uvedl, že nalézací soud se obsáhle zabýval všemi důkazy, pečlivě je hodnotil a jeho skutkové zjištění žádné pochybnosti nepřipouští. Odvolací soud se pečlivě vypořádal se všemi v dovolání opakovanými námitkami, včetně konkrétních důvodů pro neprovedení důkazů navrhovaných obhajobou. Ve vztahu k námitce zpochybňující úmyslné zavinění státní zástupce dále poukázal na to, že státní zástupkyně u hlavního líčení navrhla vyšetření duševního stavu obviněné, čemuž nalézací soud vyhověl – posléze i nařízením pozorování ve zdravotnickém ústavu podle § 116 odst. 2 tr. ř. Obviněná však takové vyšetření odmítla a posléze dosáhla i zrušení uvedeného pozorování. Jelikož dovolatelka ani ve svém dovolání svůj duševní stav nezpochybňuje, nepřisluší mu vyslovovat v tomto směru o učiněných skutkových zjištěních jakoukoliv pochybnost a nezbývá než vycházet z toho, že dovolatelka je plně trestně odpovědná. K zásadě in dubio pro reo státní zástupce uvedl, že se jedná o zásadu procesní a nikoliv hmotněprávní, a že Nejvyšší soud dosud nepřipouští, aby bylo dodržení této zásady zkoumáno v dovolacím řízení. Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání odmítl, neboť jde o dovolání zjevně neopodstatněné.

III. Přípustnost dovolání

5. Obviněná P. F. je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se jí bezprostředně dotýká. Dovolání bylo podáno v zákonné dvouměsíční dovolací lhůtě (§ 265e odst. 1 tr. ř.), prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 věta první tr. ř.) a současně splňuje formální a obsahové náležitosti předpokládané v § 265f odst. 1 tr. ř.

IV. Důvodnost dovolání

6. Pokud jde o uplatněný dovolací důvod, podle něhož lze dovolání podat, jestliže ve věci rozhodl vyloučený orgán, tento důvod nelze použít, jestliže tato okolnost byla tomu, kdo podává dovolání, již v původním řízení známa a nebyla jím před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta. Ve věci rozhodl vyloučený orgán tehdy, jestliže rozhodnutí napadené dovoláním učinil soudce, tj. samosoudce, člen senátu, předseda senátu, který byl ve věci vyloučen z důvodů uvedených v § 30 tr. ř., aniž bylo o jeho vyloučení rozhodnuto podle § 31 tr. ř. Důvodem vyloučení podle § 30 odst. 1 tr. ř. jsou pochybnosti o tom, že orgán nemůže ve věci nestranně rozhodovat pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení.

7. V projednávané věci dovozuje obviněná podjatost předsedy senátu soudu prvního stupně, potažmo celého senátu, s odkazem na to, že předseda senátu je poškozeným v jiné trestní věci obviněné. Uvedenou skutečnost obviněná namítla v průběhu hlavního líčení. Usnesením ze dne 29. 3. 2017, č. j. 3 T 277/2017-1449, rozhodl Okresní soud ve Frýdku-Místku, že předseda senátu ani přísedící nejsou vyloučeni z vykonávání úkonů trestního řízení ve věci vedené u Okresního soudu ve Frýdku-Místku pod sp. zn. 3 T 277/2013. Následnou stížnost obviněné Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 25. 9. 2017, č. j. 6 To 217/2017-1603, jako nedůvodnou zamítl. S ohledem na uvedené nelze shledat žádné pochybnosti o podjatosti předsedy senátu soudu prvního stupně pro poměr k projednávané věci, neboť právě ve vztahu k projednávané věci nevystupoval předseda senátu ani žádný jeho člen jako poškozený. Předseda senátu skutečně vystupuje jako poškozený v jiné trestní věci obviněné, nutno ovšem zdůraznit, že se jedná o trestní věc, ve které je obviněná stíhána pro jednání, jímž měla křivě obvinít právě předsedu senátu, že po ní požadoval úplatek za skončení nyní projednávané trestní věci. Jedná se tedy o obdobnou trestnou činnost, jaké se dopustila vůči poškozené úřednici v nyní projednávané věci. Je zřejmé, že samotné křivé obvinění soudce projednávajícího trestní věc obviněné nemůže vyvolat jeho podjatost podle § 30 odst. 1 tr. ř. V opačném případě by každý obviněný mohl obvinít svého soudce, a tím znemožnit projednání trestní věci či v konečném důsledku dosáhnout vlastního výběru soudce. Pokud obviněná s poukazem na citovanou judikaturu zmiňuje objektivní hledisko posuzování poměru soudce k projednávané věci či osobě, pak nelze přehlédnout, že k vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat. O takový případ se v dané věci očividně nejedná, když ani z průběhu řízení a jednotlivých hlavních líčení nevyplývají žádné okolnosti, které by objektivnost a nezávislost členů senátu zpochybňovaly. Námitka obviněné proto byla shledána zjevně neopodstatněnou.

8. Ve vztahu k důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. obviněná rovněž namítla, že věc rozhodoval místně nepřislušný soud. K tomu dovolací soud zdůrazňuje, že námitka místní nepřislušnosti soudu nenaplnuje zmíněný dovolací důvod. Neodpovídá ani důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř., v jehož rámci lze namítat pouze nepřislušnost věcnou.

9. Nejvyšší soud se poté vypořádal s dovolacími námitkami, které dovolatelka podřadila pod důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a shledal, že dovolací argumentace obviněné byla založena výlučně na zpochybňování zjištěného skutkového stavu věci v rozhodnutích soudů obou stupňů.

10. Vzhledem k tomu, že relevantně uplatněné dovolací námitky obviněné nebyly shledány opodstatněnými, Nejvyšší soud podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.